

Nr 48.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1947/48 till avlöningar vid läroanstalterna för blinda m. m.

(2:a avd.)

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under åttonde huvudtiteln, punkterna 241, 243 och 249, föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1947/48 beräkna dels till Läroanstalter för blinda: Avlöningar ett förslagsanslag av 575 000 kronor, dels till Vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte: Avlöningar ett förslagsanslag av 360 000 kronor, dels ock till Dövstumskolorna: Avlöningar ett förslagsanslag av 1 925 000 kronor.

Därefter har Kungl. Maj:t i propositionen nr 81, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 31 januari 1947, föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1947/48, vidtaga de ändringar i personalförteckningarna för läroanstalterna för blinda, vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte samt dövstumskolorna, som föranledas av vad departementschefen anført, dels godkänna av departementschefen angivna avlöningsstater för ifrågavarande anstalter att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48, dels för nyssnämnda budgetår uppföra ovannämnda tre förslagsanslag med 570 000 respektive 365 000 och 1 930 000 kronor, dels ock till Dövstumskolorna: Anskaffande av inventarier för jordbruket vid vårdanstalten för dövstumma med komplicerat lyte för budgetåret 1947/48 anvisa ett reservationsanslag av 60 000 kronor.

1:o) Läroanstalter för blinda: Avlöningar. Kungl. Maj:ts förslag innebär i huvudsak, att en ledigbliven befattning som arbetslärare i korgmakeri vid hantverksskolan i Kristinehamn tills vidare icke skall återbesättas utan uppehållas med icke-ordinarie befattningshavare samt en viss utökning av gymnastikundervisningen vid institutet å Tomtebodas och vid nyssnämnda skola ävensom en anslagshöjning med 176 500 kronor. Denna höjning sammanhänger — så när som på 400 kronor — med den av innevarande års riksdag tidigare beslutade regleringen av löne- och anställningsförhållandena för viss sjukvårds- och ekonomipersonal vid, jämte andra, förevarande anstalter, innebärande bland annat uppflyttning av en sjuksköterska från

lönegraden A 7 till lönegraden A 8 under benämningen översköterska, samt med den allmänna löneregleringen.

Enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle medel till avlöningar till vård- och ekonomipersonal beräknas under anslagsposten till övrig icke-ordinarie personal. Departementschefen har beträffande denna fråga framhållit, att då vård- och ekonomipersonalen vid nu ifrågavarande läroanstalter liksom vid vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte samt vid dövstumskolorna i och med den allmänna löneregleringens genomförande ej längre komme att avlönas enligt särskild löneplan, syntes anledning saknas att i fortsättningen i dessa läroanstalters avlöningsstater upptaga särskilda anslagsposter till avlöningar till vård- och ekonomipersonal.

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts här förevarande förslag hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1947/48, vidtaga den ändring i personalförteckningen för läroanstalterna för blinda, som föranledes av vad departementschefen anfört;

b) godkänna följande avlöningsstat för läroanstalterna för blinda, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48:

A v l ö n i n g s s t a t .

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 331 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämde av Kungl. Maj:t	» 12 600
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 195 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 31 400

Summa kronor 570 000;

c) till *Läroanstalter för blinda: Avlöningar* för budgetåret 1947/48 under åttonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 570 000 kronor.

2:o) **Vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte: Avlöningar.** Kungl. Maj:ts förslag innebär en anslagshöjning med 137 000 kronor, vilken helt sammanhänger med den under nästföregående punkt berörda regleringen av sjukvårds- och ekonomipersonalens löne- och anställningsförhållanden samt med den allmänna löneregleringen. I förstnämnda hänseende har departementschefen bland annat räknat med att befattningarna såsom översköterska och sjuksköterska vid anstalten skulle, i enlighet med vad

chefen för finansdepartementet förordad i årets statsverksproposition vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor, uppflyttas från lönegraderna A 7 respektive A 6 till lönegraderna A 9 respektive A 7.

Utskottet.

Utskottet har icke funnit anledning till annan erinran mot Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag än att befattningarna såsom översköterska och sjuksköterska bära i enlighet med därom av innevarande års riksdag fattat beslut (riksdagens skrivelse nr 56) uppföras i lönegraderna A 8 respektive A 6. Med hänsyn härtill torde dels anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän bära minskas med 300 kronor och uppföras med ett belopp av 118 700 kronor, dels ock anslagets slutsumma bära undergå motsvarande sänkning och upptagas till 364 700 kronor.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1947/48, vidtaga den ändring i personalförteckningen för vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte, som föranledes av vad utskottet anfört;

b) godkänna följande avlöningsstat för vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48:

A v l ö n i n g s s t a t .

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 118 700
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	» 8 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 221 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 17 000
Summa kronor 364 700;	

c) till *Vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte*: Avlöningar för budgetåret 1947/48 under åttonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 364 700 kronor.

3:o) **Dövtumskolorna: Avlöningar.** Kungl. Maj:ts förslag innebär en anslagshöjning med 638 000 kronor, sammanhängande med — förutom regleringen av löne- och anställningsförhållandena för sjukvårds- och ekonomipersonalen samt den allmänna löneregleringen — följande ändringar i personalorganisationen.

1) inrättande av 2 nya ordinarie lärartjänster i kunskapsämne;

2) höjning av arvodet till läkaren vid dövstumskolan å Manilla med 1 000 kronor till 3 000 kronor;

3) höjning från 100 kronor till 200 kronor av arvodet för praktiska övningar i maskinskrivning vid dövstumskolan i Växjö;

4) anställande av ytterligare en vårdarinna å Manilla och ett första biträde vid vårdanstalten å Mogård;

5) förändring av en extra arbetslärtjänst i tapetseri vid dövstumskolan i Vänersborg till extra ordinarie; samt

6) anställande vid vårdanstalten å Mogård av viss ytterligare personal, därest jordbruket från den 14 mars 1948 skulle komma att — såsom tidigare beräknats — övertagas och drivas av vårdanstalten.

Löneregleringen för vård- och ekonomipersonalen innebär i förevarande sammanhang bland annat, att de fem sjuksköterskebefattningarna vid dövstumskolorna i lönegraden A 6 uppflyttas till lönegraden A 8 under benämningen översköterskor.

Utskottet biträder Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag och hemställer förty,

Utskottet.

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1947/48, vidtaga de ändringar i personalförteckningen för dövstumskolorna, som föranledas av vad departementschefen anför;

b) godkänna följande avlöningsstat för dövstumskolorna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48:

A v l ö n i n g s s t a t .

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	kronor 1 030 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, förslagsvis	» 45 800
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, förslagsvis	» 747 000
4. Rörligt tillägg, förslagsvis	» 107 200

Summa kronor 1 930 000;

c) till *Dövstumsskolorna*: *Avlöningar* för budgetåret 1947/48 under åttonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 1 930 000 kronor.

4:o) Dövstumskolorna: Anskaffande av inventarier för jordbruket vid vårdanstalten för dövstamma med komplicerat lyte. Kungl. Maj:ts förslag innebär såsom i det föregående framhållits anvisande för förevarande ändamål av ett reservationsanslag av 60 000 kronor.

Departementschefen har anfört följande.

Jordbruket å egendomen Mogård i Finspångs köping, vilken egendom inköpts till förlägningsplats för vårdanstalten för dövstumma med komplicerat lyte, är för närvarande utarrenderat. Arrendetiden utgår den 14 mars 1948. Då beslut fattades om egendomens förvärvande, förutsattes, att jordbruksdriften senast vid nyssnämnda tidpunkt skulle övertagas av vårdanstalten.

Enligt i propositionen 1943:269 intagna uppgifter omfattar nämnda egendom 231,50 hektar, nämligen

tomt och ängsbackar	10,90	hektar
åker	68,10	»
kultiverad betesmark	21,50	»
skogs- och hagmark	107,50	»
impediment	23,50	»

Summa 231,50 hektar.

Från visst håll har nu under hand ifrågasatts lämpligheten av att jordbruket med hänsyn till dess storlek övertages och drives av vårdanstalten. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att framdeles efter förslag av den för vårdanstalten utsedda nya styrelsen, vilken ännu icke trätt i funktion, taga ställning till denna fråga. Därest jordbruket därvid anses böra helt eller delvis övertagas av vårdanstalten vid avsedd tidpunkt, synes det vara erforderligt, att anslag nu utverkas till anskaffande av en första uppsättning levande och döda inventarier för jordbruksdriften.

Före egendomens övertagande av staten funnos enligt nyssnämnda proposition å densamma ett 60-tal nötkreatur och 14 hästar. Vårdanstaltens rektor har ansett lämpligt, att i samband med jordbrukets övertagande endast en mindre besättning anskaffas och att denna sedan ökas genom uppfödning å gården. Från början borde enligt rektors mening anskaffas 15 kor, 1 tjur, 5 hästar, ett 20-tal får och några grisar. Kostnaderna härför har rektor beräknat till 30 000 kronor.

Kostnaderna för anskaffande av en första uppsättning döda inventarier har rektor uppskattat till 30 000 kronor, varav 8 000 kronor för en traktor, 2 000 kronor för en skördemaskin, 1 500 kronor för en tröskmaskin, 1 500 kronor för en mjölkningsmaskin, 3 000 kronor för en slåttermaskin och en såningsmaskin m. m., 8 000 kronor för vagnar, kärror, kälkar och seldon m. m., 2 000 kronor för plogar, harvar och diverse redskap samt 4 000 kronor för oförutsedda eller icke närmare angivna ändamål.

För anskaffande av en första uppsättning levande och döda inventarier skulle sålunda enligt rektors beräkningar erfordras ett belopp av (30 000 + 30 000 =) 60 000 kronor. I anslutning till dessa beräkningar, som bygga på den förutsättningen, att jordbruket i dess helhet kommer att övertagas av vårdanstalten, förordar jag, att under förut angivna rubrik för nästa budgetår för ändamålet anvisas ett reservationsanslag av 60 000 kronor. Det torde böra ankomma på Kungl. Maj:t att efter förslag av vårdanstaltens styrelse meddela erforderliga bestämmelser angående anslaget disposition. Jag förutsätter härvid, att endast viss del av anslaget kommer att tagas i anspråk, om jordbruksdriften endast delvis övertages av anstalten.

Jordbrukets övertagande kan även beräknas medföra vissa andra utgifter såsom för utsäde, gödselmedel, foder, drivmedel till traktor m. m.,

vilka utgifter icke torde komma att under nästa budgetår täckas av inkomster av jordbruket. Dessa utgifter, vilka rektor uppskattat till omkring 4 000 kronor, torde få bestridas från dövstumskolornas omkostnadsanslag.

Av vad departementschefen anfört framgår, att departementschefen funnit det böra få ankomma på Kungl. Maj:t att framdeles efter förslag av den för vårdanstalten utsedda nya styrelsen, vilken ännu icke trätt i funktion, taga ställning till frågan om lämpligheten av att jordbruket å egendomen Mogård övertages och drives av vårdanstalten. Det nu begärda anslaget är avsett att stå till förfogande för anskaffande av en första uppsättning levande och döda inventarier för jordbruksdriften för den händelse jordbruket skulle vid detta övervägande befinnas helt eller delvis böra övertagas av vårdanstalten. Med hänsyn till att tvekan kan råda om ändamålsenligheten av ett dylikt övertagande förutsätter utskottet, att Kungl. Maj:t kommer att innan frågan upptages till slutligt avgörande låta verkställa en ingående utredning i ärendet. I frågans nuvarande läge synes det emellertid nödvändigt att medel ställas till förfogande för det av departementschefen angivna ändamålet. Utan att för sin del taga ställning till de verkställda kostnadsberäkningarna, vilkas hållbarhet på vissa punkter torde kunna ifrågasättas, har utskottet likväl ansett sig böra förorda, att det av Kungl. Maj:t äskade beloppet anvisas av riksdagen.

Utskottet.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Dövstumskolorna: Anskaffande av inventarier för jordbruket vid vårdanstalten för dövstumma med komplicerat lyte* för budgetåret 1947/48 under åttonde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 60 000 kronor.

Stockholm den 11 april 1947.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 47.
